

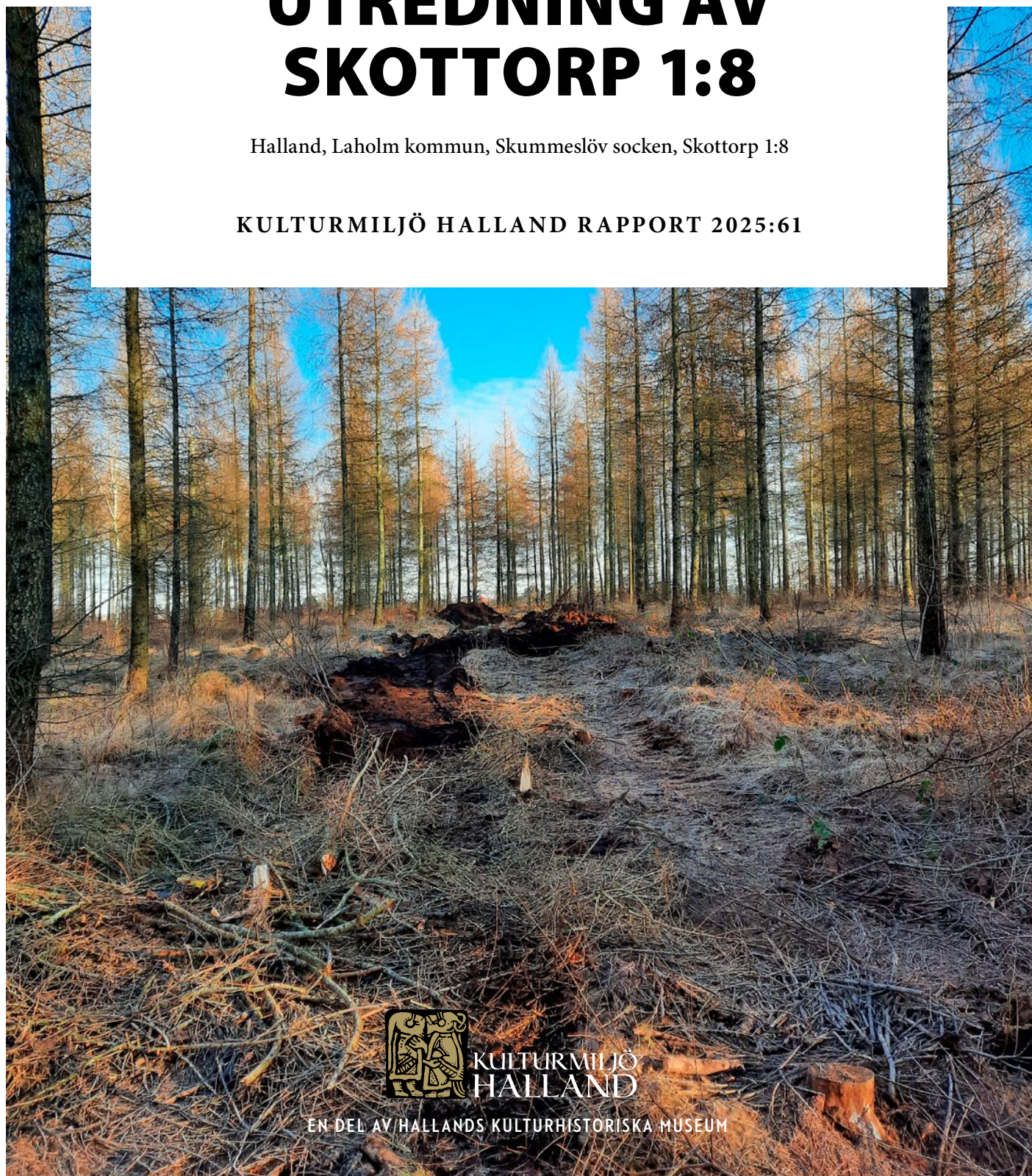
ARKEOLOGISK UTREDNING 2025

Jonas Carlsson

ARKEOLOGISK UTREDNING AV SKOTTORP 1:8

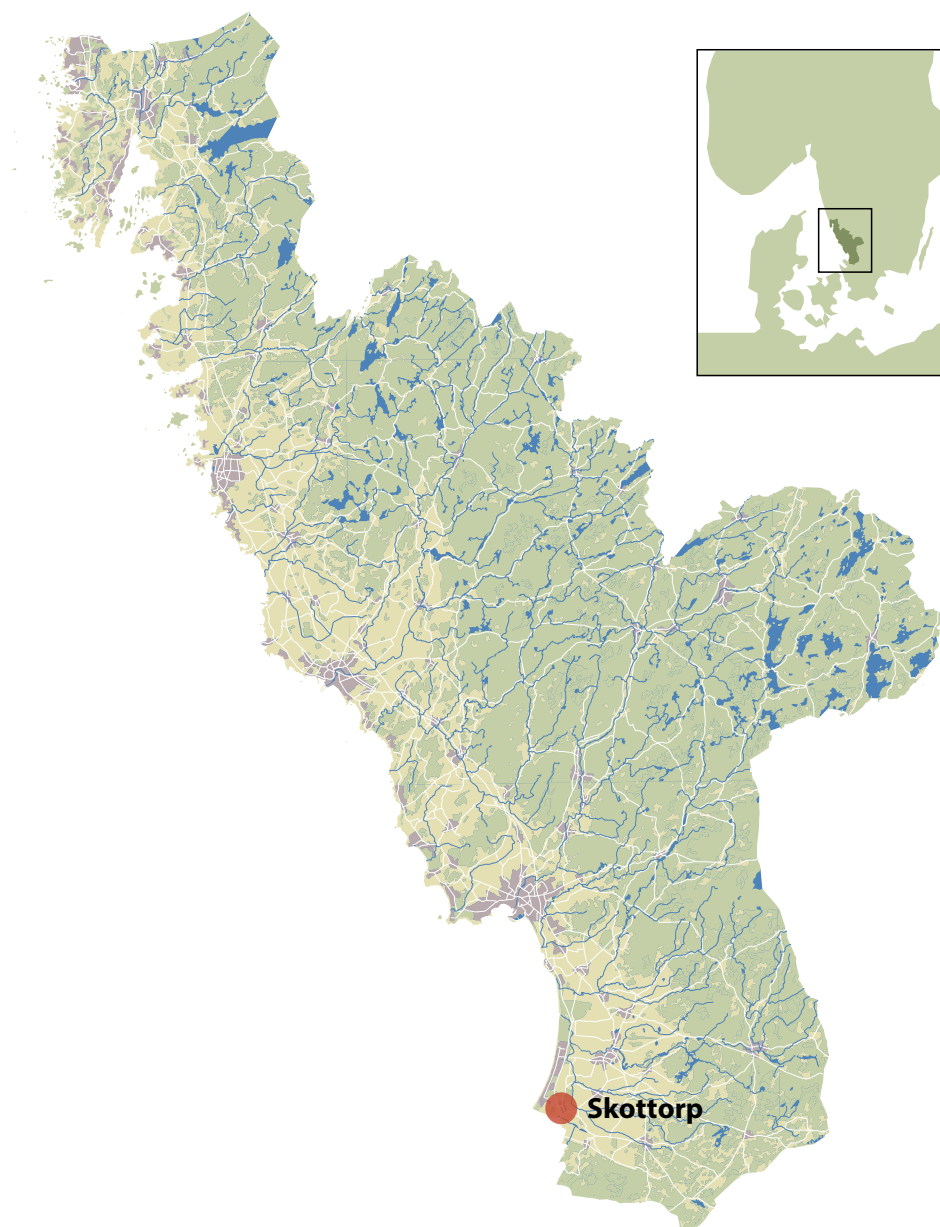
Halland, Laholm kommun, Skummeslöv socken, Skottorp 1:8

KULTURMILJÖ HALLAND RAPPORT 2025:61

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2025

Arkeologisk utredning 2025

Bild framsida: En av de röjda korridorerna inom utredningsområdet, med sökschakt 242 centralt i bild.

Foto: Jonas Carlsson, mot nordväst. (Fotonummer. 2025-08-1).

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	3
Topografi och fornlämningsmiljö	3
Syfte och metod	7
Resultat	8
Tolkningsförslag	10
Åtgärdsförslag	10
Referenser	10
Tekniska och administrativa uppgifter	10
 Bilagor	 11
Bilaga 1 Fotolista	
Bilaga 2 Schaktlista	

Figur 1. Utredningsområdets läge markerat på Lantmäteriets karta. Skala 1:50 000. © Lantmäteriet.

SAMMANFATTNING

Inför att Skottorp Energi AB ämnar bygga en biogasanläggning inom fastigheten Skottorp 1:8 utförde arkeologer från Kulturmiljö Halland en arkeologisk utredning på uppdrag av länsstyrelsen enligt beslut 431-1799-2024. Arbetet utfördes genom sökschaktning. Sammanlagt grävdes 26 sökschakt och två djupschakt. Utöver två flintavslag påträffades inget av arkeologiskt intresse inom utredningen. Kulturmiljö Halland förordar därmed inga ytterligare arkeologiska insatser innan exploatering kan ta vid.

BAKGRUND

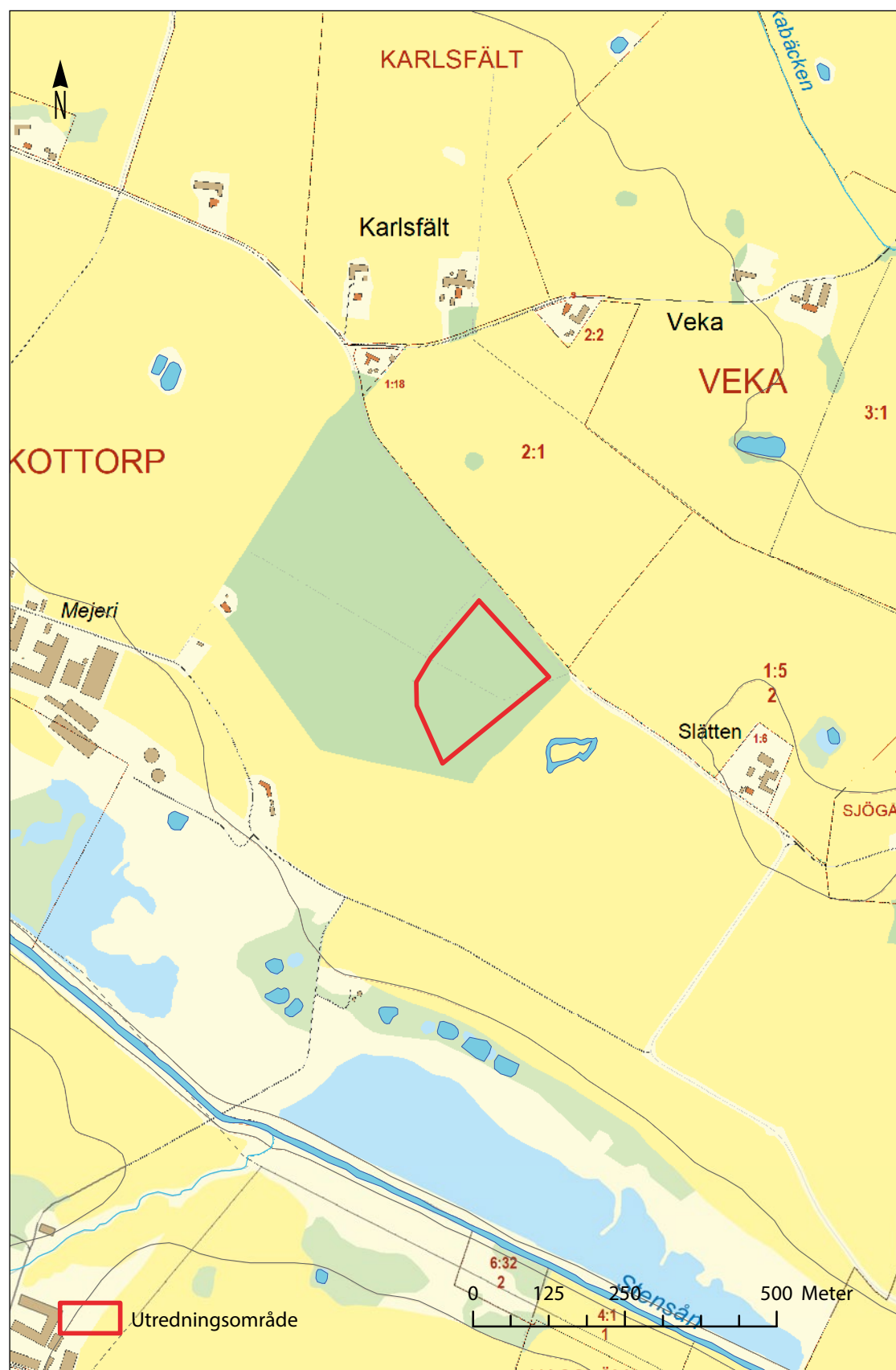
Inför att Skottorp Energi AB ämnar bygga en biogasanläggning inom fastigheten Skottorp 1:8 utförde arkeologer från Kulturmiljö Halland en arkeologisk utredning på uppdrag av länsstyrelsen enligt beslut 431-1799-2024. Arbetet utfördes under andra halvan av januari 2025. Arbetet utfördes under typiskt januari väder, det vill säga kallt och mörkt, men stundvis soligt och trivsamt.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet uppgick till cirka 30 000 kvadratmeter och låg mellan cirka 9-10 meter över havet. Området utgjordes av skogsmark, en mindre tillfartsväg löpte genom ytan och området korsades av dräneringsdiken. I nordvästra hörnet låg en gödselbassäng. Inför uppdraget hade exploatören, efter anvisning från Kulturmiljö Halland, öppnat korridorer i skogen vari sökschakt kunde förläggas.

Närområdet domineras av jordbruksmark som skärs av landsvägar och enstaka små skogspartier. Cirka 800 meter mot söder flyter Stensån och cirka 1400 meter mot norr löper Smedjeån varpå utredningsområdet ligger på den flacka ytan där mellan. Knappt 900 meter mot väst ligger Skottorps säteri och slott, det sistnämnda med medeltida anor. Undergrunden i närområdet består av postglacial finsand med inslag av lera och isälvsediment. Längs åarna finns svämmediment (SGU 2025).

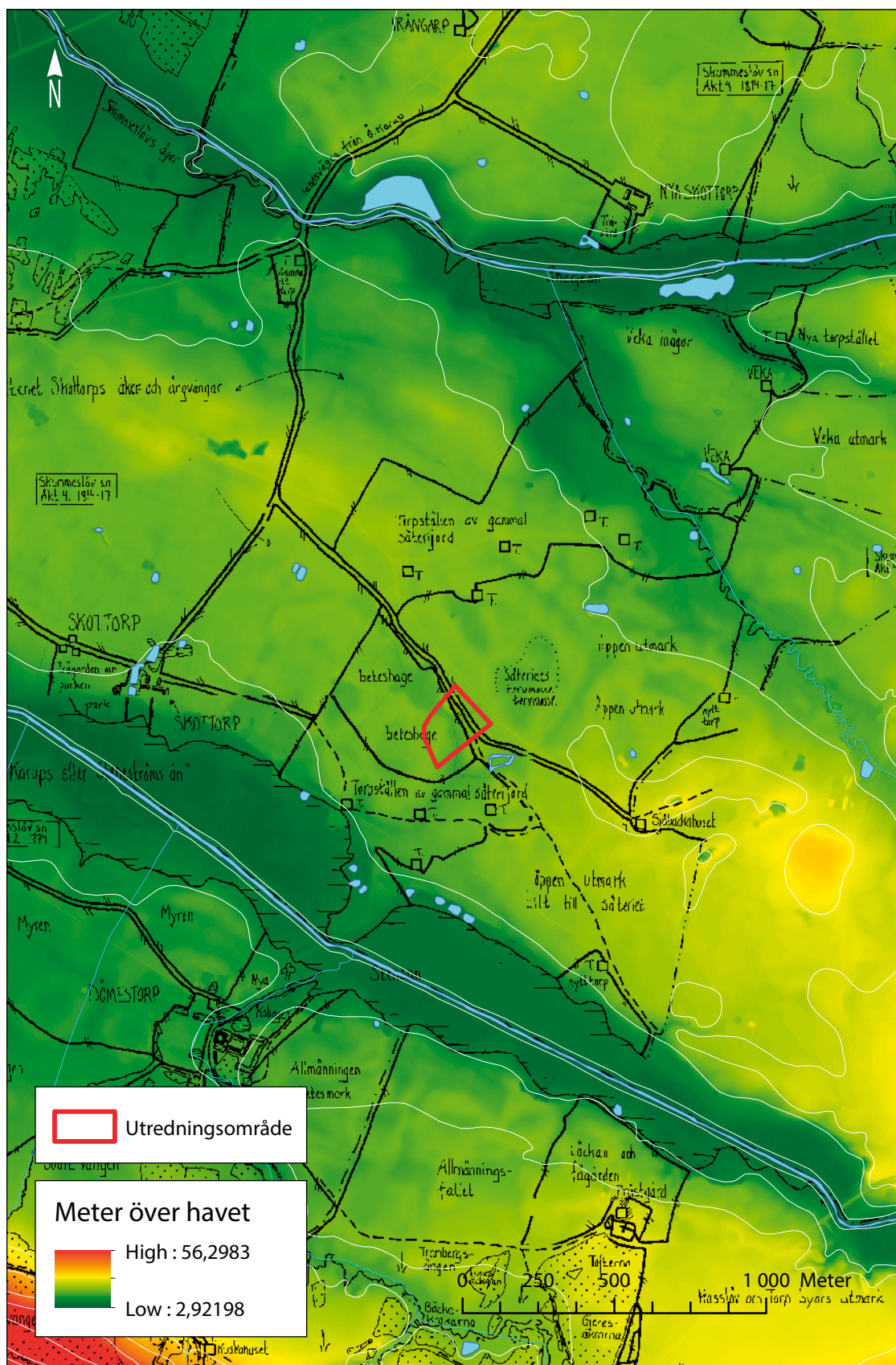
Fornlämningsmiljön i närområdet utgörs av ett fåtal fyndplatser innefattade flintmaterial, som bland annat L1997:9362 där en tunnackig flintyxa, en lihultsyxa och en spånkärna påträffats och L1997:6320 med en flintyxa. Ungefär två kilometer mot nord-nordväst finns boplatsen L1997:5852 med stolphus från brons- och äldre järnålder som påträffades jämte keramik- och flintföremål. Inte långt därifrån ligger flatmarksgraven L1997:9742. Vidare i samma riktning ligger den mycket omfattande boplatsen L1997:6016 men läm-

Figur 2. Karta i skala 1:10 000. Utdrag ur fastighetskartan.

Figur 3. Fornlämningar i närområdet med ortofoto som bakgrund. I text nämnda fornlämningar med ID. Skala 1:20 000.

Figur 4. Digitaliserade historiska kartor som överlägg mot höjdkarta som bakgrund. Skala 1:20 000.

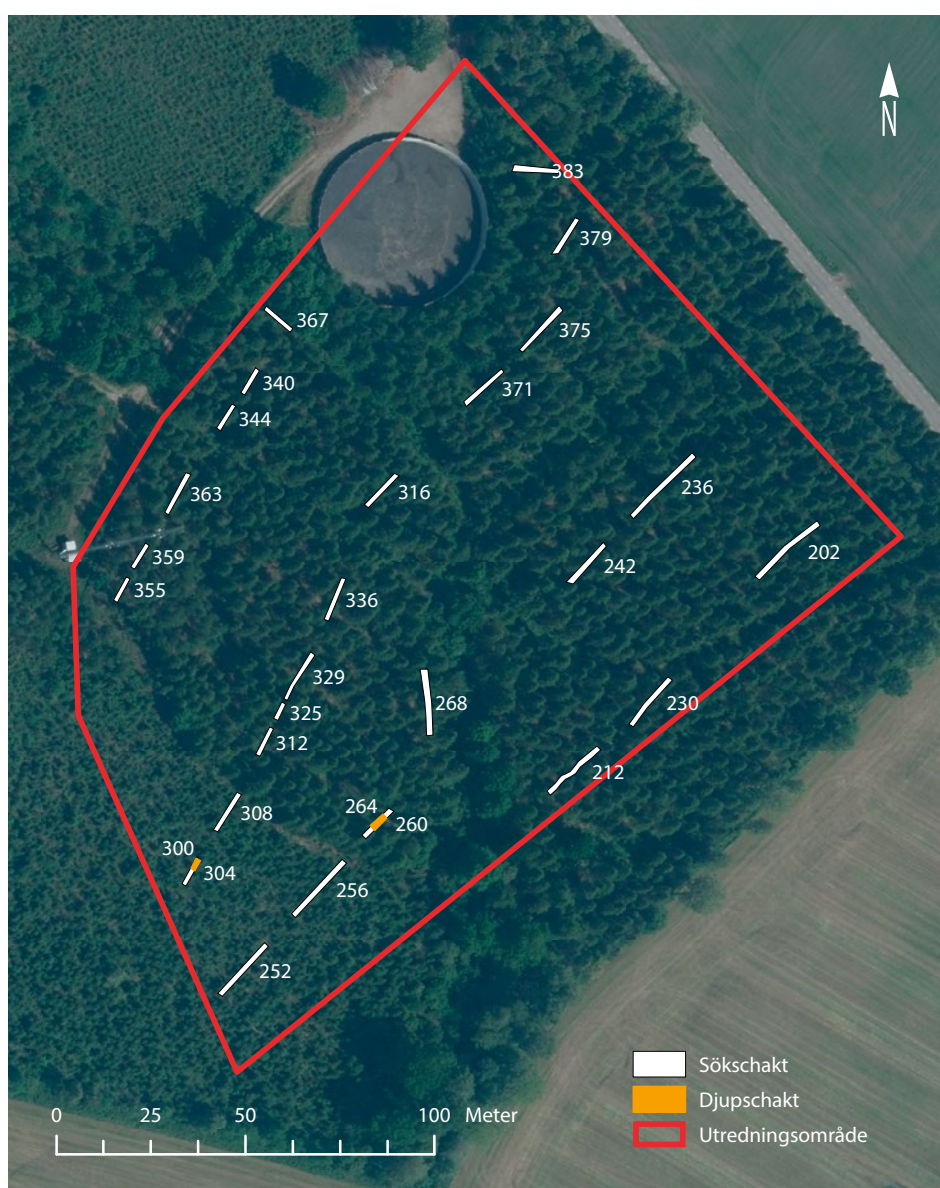
ningar från bland annat äldre järnålder (Tegnstedt, S. I manus). Cirka två kilometer söder om utredningsområdet finns ytterligare fyndplatser, bland annat L1997:515 innefattande en flintyxa och L1997:716 med bland annat en fragmentarisk trindyxa. I samma riktning finns ett par gravhögar, L1997:4460 och L1997:5000. Under historiskt tid förefaller närområdet nyttjats om åkermark växlat med beteshagar och utmark. Flertalet torp har funnits i närområdet. Mycket av detta har kopplats till Skottorps säteri.

Sammantaget kan närområdet konstaterats ha brukats sedan mesolitikum, då sannolikt med kortare besök

och mindre boplatser kring vattendragen. De många slipade flintyxorna yrkar för att de tidiga jordbrukarna nyttjade området, vilket har fortsatt vidare under förhistorien så som påvisas av gravhögar från bronsålder och boplatser från järnålder, och vidare in i historisk tid såsom kartmaterialet visar på.

SYFTE OCH METOD

Uppdragets syfte var att utröna förekomsten av under mark okända fornlämningar och att ta reda på om dessa eventuella fornlämningar skulle kunna komma att beröras av det planerade arbetsföretaget. Resulta-

Figur 5. Grävda sökschakt inom utredningsområdet. Schaktens ID-nummer utskrivna. Skala 1:2000

tet skulle ge länsstyrelsen underlag för fortsatt tillståndsprövning samt underlag inför eventuella fortsatta arkeologiska åtgärder.

Inför uppdraget hade exploatören, efter anvisning från Kulturmiljö Halland, röjt upp korridorer i skogen var sökschaktning kunde förläggas. Exploatören beslutade inför fältarbetet att själva ansvara för grävmaskin och maskinförare.

Schaktningsarbetet genomfördes med en mindre bandgående grävmaskin med 1,4 meter bred planeringskopa. Sökschakten förlades inom öppnade korridorer, emellertid medförde kvarvarande stubbar och rötter att schaktningens tempo var lägre samt att schakten ibland fick avbrytas eller flyttas i sidled för att kringgå stubbar och kraftiga rötter.

Schakt och anläggningar fotograferades och mättes in med NRTK-GPS, geodata efterbehandlades i programvarorna Intrasis 3.2 och ArcGIS 10.8.

RESULTAT

Inom utredningsområdet grävdes 28 schakt till en sammanlagd längd av 334 löpmeter, av dessa var två stycken djupschakt (ID 264 och 300, se fig 5) till en kombinerad längd av cirka 4 meter vardera och grävdes till ett djup av 1,2 respektive 1,8 meter. Sammanlagt schaktgrävdes en yta av 467 kvadratmeter.

Markstrukturen skilde något inom utredningsområdet. Matjorden var 0,25–0,65 meter tjock, där de större djupen förekom i närheten av diken och mikrotopografiska svackor där matjord ansamlats. Undergrunden som utgjordes av orangebrun sand med ett litet inslag av grus, enstaka partier utgjordes av kompakterat grus eller silt-lera. I samtliga schakt fanns spår efter rot- eller djurgångar, och i vissa schakt trängde vatten upp.

I enstaka schakt framkom naturflinta i matjorden. I schakt 212 påträffades emellertid två flintavslag, dessa i matjordens lägre del. Inga anläggningar eller andra spår av arkeologiskt intresse kunde skönjas inom utredningsområdet.

De två djupschakt som grävdes, schakt 264 och schakt 300, förlades till ytans södra delar där undergrunden föreföll något mindre fuktig. I båda schakten följdes matjorden av en brunorange sand, som vid cirka 0,7–0,8 meters djup övergick till en mer kompakterad ljusbrun-grå sand. Schakt 264 grävdes till cirka 1,2 meters djup varpå vatten började trycka in och schaktningen avslutades. Schakt 300 grävdes till cirka 1,8 meters djup. Vid 1,3 meters djup övergick sanden till en grå kompakt lera med bitvis inslag av mycket små rottrådar, denna fortsatte till cirka 1,8 meters djup varpå schaktväggarna blev kraftigt instabila och djupgrävningen avbröts.

Figur 6. Djupschakt 300, lerlagret börjar bli synligt i schaktets botten. Foto Jonas Carlsson, mot östsydöst. (Fotonummer: 2025-08-03).

Figur 7. Schakt 212 med spår av handgrävning och jakten på mer flintor närmast i bild. Foto Jonas Carlsson, mot nordöst. (Fotonummer: 2025-08-02).

TOLKNINGSFÖRSLAG

De enstaka flintavslag som påträffades är möjligtvis spåren efter ett ytterst kortvarigt besök på platsen. I övrigt kan inga arkeologiska lämningar konstateras.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Med tanke på att de två flintavslag som påträffades inom schakt 212 framkom solitärt är det ej sannolikt att vidare boplatslämningar finns inom utredningsområdet. Därmed förordar Kulturmiljö Halland inga ytterligare arkeologiska insatser inom ytan innan exploatering kan ta vid.

REFERENSER

I manus

Tegnhed, Stina. Rapportmanus för arkeologisk undersökning av fornlämning L1997:6016.

Digitala källor

SGU (2025), *Jordarter 1:25 000-100 000*. SGUs kartvisare. Vy över Skummeslöv sn.

<https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html> [Hämtad 2025-02-06]

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslutsnummer:	431-1799-2024
Eget diarienummer:	2024-180
Uppdragsgivare:	Skottorp Energi AB
Utförandetid:	20-21 januari 2025
Personal:	Jonas Carlsson, Linda Wigert
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Läge:	Halland, Laholm kommun, Skottorp socken, fastighet Skottorp 1:8. Koordinater X:376428, Y:6256147 (koordinater i sydvästra hörnet)
Undersökt:	334 löpmeter, motsvarande 467 kvadratmeter.
Dokumentation:	Provgropar, schakt, anläggningar, lager mättes in med NRTK-GPS. Digital information finns tillgänglig i Intrasisprojektet Skummeslöv2024180U. Digitala fotografier har fotonummer 2025-08-(01-03)
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs
Prover:	Inga prover tillvaratogs
Datering:	Odaterad

BILAGOR

Bilaga 1 Fotolista

Fotonummer: 2025-08-(01-10)
Landskap: Halland
Socken: Kvibille & Holm sn
Fornlämningsnummer: -
Utredningsår: 2025

Fotonummer	Motiv	Mot
2025-08-(1)	En av de röjda korridorerna inom utredningsområdet, med sökschakt 242 centralt i bild.	Nordväst
2025-08-(2)	Översikt av Schakt 212	Nordöst
2025-08-(3)	Djupschakt 300, profil till cirka 1,5m djup.	Ostsydost

Bilaga 2 Schaktlista

Landskap: Halland
 Socken: Kvibille & Holm sn
 Fornlämningsnummer: -
 Utredningsår: 2025

ID	Djup (m)	Längd (m)	Kvadratmeter	Beskrivning/Alv
202	0,5	22	32	Kompakt sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
212	0,5	18	25	Kompakt sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
230	0,4	16	23	Kompakt sand, rötter och stubbar genom matjord/alv. Fynd av bearbetad flinta.
236	0,5	23	33	Kompakt sand, rötter och stubbar genom matjord/alv..
242	0,5	14	21	Kompakt sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
252	0,4	18	25	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
256	0,4	20	29	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv. Vatten tryckte in.
260	0,4	6	16	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
264	1,2	4	5	Djupschakt. Matjord till 0,4 m. Ljusbrun sand till 0,7 m. Brun kompakt grusig sand till 1,2 m.
268	0,4	18	32	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
300	1,8	4	6	Djupschakt. Matjord till 0,3m. Ljusbrun sand till 0,8m. Brunorange kompakt sand till 1,3 m. Lera till 1,8 m+
304	0,35	4	10	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
308	0,3	12	15	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
312	0,3	8	10	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
316	0,6	12	15	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv. Vatten tryckte in.
325	0,3	5	6	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
329	0,3	14	17	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
336	0,3	12	15	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
340	0,55	8	9	Sand, lera mot dike, rötter och stubbar genom matjord/alv.
344	0,4	8	9	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
355	0,35	7	8	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv. Vatten tryckte in.
359	0,4	8	10	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
363	0,5	12	15	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
367	0,65	9	11	Sand, lera mot dike, rötter och stubbar genom matjord/alv. Vatten tryckte in
371	0,5	14	17	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
375	0,65	15	21	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
379	0,5	11	16	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.
383	0,5	12	18	Sand, rötter och stubbar genom matjord/alv.

Hitta våra rapporter och följ oss på våra sociala medier!

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM